

De gevolgen op diverse domeinen van de demografische evolutie in Brussel en de Vlaamse Rand.

Erik Devillé – gewezen voorzitter vzw PIN te Halle
Woensdag 29 april 2015

- vzw PIN: experimentele opstart leidt tot structurele werking:
 - zeer laagdrempelige eerstelijns voorziening voor iedereen die het moeilijk heeft (allochtonen – autochtonen - minderheden)
 - ontstaan vanuit nood aan leefbaarheid, klankbord van zelforganisaties, geen eerstelijns aanbod
 - werkt met vrijwilligers, ervaringsdeskundigen, (beperkt aantal) professionals

- Wat vooraf ging:

- geleidelijke uitbouw van samenwerkingsverbanden: OCMW, CAW, overheden, zelforganisaties, basiseducatie, armenverenigingen, scholen, VDAB,...
- belang zelforganisaties: sociale (t)huis – sociaal huis
- PIN ondersteund door overheden, vnl projectmatig
- uitbreiding werkgebied tot regio (IGS avant la lettre)
- goede contacten met zowel doelgroep, lokale actoren en overheden
- PIN = proactieve, projectmatige, analytische denktank, niet gekleurd maar neutraal

Experimentele opstart leidt tot structurele verankering:

- uitbouw en realisatie van een aanbod naar de doelgroep(en):
 - taalcursussen
 - praatcafés
 - vrouwengroepen
 - kinderateliers
 - inloopcentrum
 - huistaak begeleiding
 - ontmoetings- en uitwisselingsactiviteiten– sociaal restaurant
 - administratieve en psychologische hulp
 - buurt-, wijk- en jongerenwerking (maatschappelijk kwetsbare jongeren, hangjongeren)

- Snelle evoluties in 'De Rand' door de uitstroom uit Brussel.
 - demografische evolutie met duidelijke tendensen:
 - verdere 'ontnederlandsing'
 - instroom vanuit Brussel en Wallonië
 - stijging van de grond- en woningprijzen
 - hogere werkloosheid bij laaggeschoolde jongeren en oudere werklozen
 - grotere kloof tussen bevolkingsgroepen
 - beperkte kennis van het Nederlands bij kleuter en lagere schoolkinderen
 - stijging aantal leefloners
 - stijging aantal onbemiddelbaren

- Vlaamse beleidsevoluties.
 - toenmalig Vlaams regeerakkoord:
 - regulering inburgeringbeleid
 - uitbouw en realisatie Vlaams inburgeringbeleid
 - voorzien van structurele middelen (ook door de provincie Vlaams-Brabant - PRIC)
 - lokale besturen worden gemotiveerd / uitgenodigd om hun integratie- en inburgeringbeleid vorm te geven

- Evoluties in het aanbod.

- provincie Vlaams-Brabant neemt regierol op
 - Vlaamse middelen
 - start onthaalbureau's, didactisch materiaal, beroepskrachten
 - nood aan een lokaal, gedecentraliseerd en divers aanbod
- lokaal sociaal beleid – sociaal huis
 - lokaal sociaal beleid = gemeente & OCMW
- gemeentelijke integratiediensten
 - stijging van het aantal integratiediensten in 'De Rand' dankzij inzet Vlaamse middelen
 - de subsidie was vaak de 'lokker' om integratiebeleid te voeren.
 - stijging van het urgentiebesef, de noden, en een verhoogd draagvlak bij de besturen om een integratiebeleid te voeren

- Inburgeringbeleid – 'De Rand'

- Evoluties / gevolgen inburgeringbeleid:

- banden met zelforganisaties, ervaringsdeskundigen, lokale actoren en besturen verwateren, door centralisatie en verschuiving van eerstelijns werk naar de tweedelijns.
 - risico bestaat dat integratie- en inburgeringambtenaren contact met de doelgroep verliezen, ondermeer door de stijgende instroom en het verminderde contact met de eerste lijn > de werking is theoretischer terwijl er nood is aan contact met de doelgroep
 - gevaar dat statistieken en cijfers belangrijker zijn dan het resultaat met de doelgroep (kwantiteit versus kwaliteit)
 - actuele beleid is in de praktijk niet drempelverlagend door ondermeer het verlagen van het aantal locaties voor cursussen en onthaalbureau's (voornamelijk de zitdagen op locatie)
 - inburgering is een log staatsapparaat geworden, gevangen in sjablonen en vakjes

- Inburgeringbeleid – ‘De Rand’

- de echte integratieambtenaren / inburgeringambtenaren zijn:

- toeleiders
 - vrijwilligers
 - wijkagenten
 - gemeenschapswachten
 - buren
 - huisarts, verzorgende,...
 - bakker, beenhouwer,...

- Risico op symboolbeleid

- inburgering lijkt verplicht maar is dit slechts voor een beperkt deel (max 10%) van de instroom
- trajectbegeleiding is vooral gericht op administratie en registratie (van 40 trajecten naar 120 trajecten naar 1 FT)
- integratiebeleid = generatiebeleid = generatieoverschrijdend
- risico op polarisering – radicalisering
- aanzet tot verstedelijking

- Integratiebeleid voor vandaag en morgen in 'De Rand'
 - focus = eerste lijn
 - lokale binding met lokale actoren en lokale besturen heropstarten
 - betrekken van beleidsmakers (vb: attestenfeest)
 - lokaal aanwezig zijn, onder de spreekwoordelijke kerktoren
 - faciliteren = OK, faciliteiten = NIET OK
 - wijk- en buurtwerking: opbouwwerk, straathoekwerk, lokaal netwerk doelgroep is prioritair voor lokale besturen
 - participatie: jeugd – sport – cultuur – verenigingsleven,...
 - onderwijs: concentratiescholen, schoolopbouwwerk, school als aanbodplek NT2,...
 - tewerkstelling: Nederlands op de werkvloer, doorstroming VDAB – opleiding, stages, sociale economie, activeringsbeleid,...

- Integratiebeleid voor vandaag en morgen in 'De Rand'

- doel voor ogen houden:

- sociale cohesie verhogen
- leefbare samenleving, in de meest ruime zin
- antwoord tegen polarisering en radicalisering
- een beleid dat nieuwkomers niet alleen de hand drukt, maar die hand vasthoudt, begeleidt waar nodig, knijpt als het moet